

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Omdømme vs. Utdanning -

Et studie av tippeligatrenerens kompetanse de siste ti år

Daniel Bertheussen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 37

Molde, 23.05.2014

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands. • ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt. • ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt. • har alle referansene oppgitt i litteraturlisten. • ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å betrakte som fusk og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 30

Veileder: Solveig Straume

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 23.05.2014

Antall ord: 6909

Forord

Å arbeide med temaet rundt treneres kompetanse i Tippeligaen de siste ti år har vært meget spennende og lærerikt. Jeg ble svært overrasket over resultatene jeg fant.

Jeg fikk endret mitt syn på trenersituasjonen i Norge i løpet av arbeidet mitt, og ble fascinert over enkelte funn.

Jeg ønsker å takke lagene og de ansatte i Tippeligaen som tok seg tid til å hjelpe med datainnsamling. Uten deres assistanse ville det blitt svært vanskelig å gjøre oppgaven komplett.

En spesiell takk rettes også til Solveig Straume og Kjell Marius Herskedal for uvurderlig veiledning og god hjelp underveis i oppgaven.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.2. Tidligere forskning	4
1.3. Innhold	4
1.4. Problemstilling	5
2. Teori	5
2.1. Sentrale begreper	5
2.1.1. Makt og dominans	5
2.1.2. Autoritet	6
2.2. Ledelse, autoritet og makt	7
2.3. Manager-rollen	9
2.4. Innflytelse fra England	12
3. Metode	12
3.1. Kvalitativ og kvantitativ metode	12
3.2. Forskningsdesign	13
3.3. Datainnsamling	14
3.4. Forskningsetikk	16
4. Resultat	17
5. Drøfting	20
6. Konklusjon	22
7. Referanseliste	23

Vedlegg:

1. Tippeligaen det siste tiåret
2. Tippeligatrenerne, perioden 2004-2014: Erfaring og utdanning.

1. Innledning

Hva må til for å få jobb som hovedtrener i norsk Tippeliga? Ansettes det bare tidligere proffspillere eller foretrekkes personer med høyere utdanning? Kan man få en slik jobb uten noen erfaring som spiller på høyt nivå? Hva slags kompetanse innehar de som har trent lag på det øverste nivå i Norge?

Dette er noen av spørsmålene jeg vil forsøke å besvare i løpet av denne oppgaven.

Problemstillingen min vil være å beskrive kompetansenivået blant trenere i Tippeligaen i løpet av de siste ti år.

Bakgrunnen for mitt valg av oppgave er at det kan virke som det å ansette tidligere spillere i administrative stillinger i fotballklubber har blitt en stadig økende trend. Vi ser stadig at spillere går inn i støtteapparatet i idrettslag, gjerne et de selv har vært med å spille for tidligere og fokuset for oppgaven vil være på rollen som hovedtrener. Vil en karriere som spiller automatisk kvalifisere en person til å ta over styringen av et lag? Jeg ønsker derfor å undersøke hvor mange av trenerne i Tippeligaen de siste årene som har høyere utdanning og eventuelt hva slags utdanning de har. I tillegg vil jeg avdekke hvor mange av trenerne som har tatt over en klubb uten noen høyere utdanning å støtte seg på.

Formålet med studiet er i hovedsak å avdekke hvorvidt spillererfaring i seg selv eller utdanningsgrunnlag er dominerende faktor blant hovedtrenerne i norsk toppfotball.

Interessen for akkurat dette studiet ble forsterket da jeg selv ble forbigått en stilling jeg følte, basert på eget karaktergrunnlag, at jeg fortjente foran de andre som søkte stillingen. Det gikk da opp for meg at det er flere faktorer som spiller inn når en skal ansettes i et idrettslag. Elementer som tidligere erfaring og nettverk spiller inn, og kan ofte veie tyngre enn bare utdanning og ”kompetanse”. Denne påstanden vil bli klargjort under teoridelen i oppgaven.

Min oppfatning var før starten på denne oppgaven at mange av hovedtrenerne i Norge gikk rett fra en spillerkarriere inn i trenerrollen. Målet mitt var derfor å avklare hvorvidt dette stemmer eller ikke.

Opgaven vil altså basere seg rundt de som har vært hovedtrener for et lag i Tippeligaen de siste ti år (2004-2014). Disse vil kategoriseres ut fra erfaring og utdanning. Dette er rammebetingelsene for datainnsamlingen jeg vil gjøre.

Jeg har valgt å avgrense tidsrammen til en tiårsperiode da jeg føler dette vil gi en god historisk oversikt. En for bred tidsramme vil gjøre oppgaven mer uoversiktlig og vesentlig vanskeligere å gjennomføre. En for smal ramme ville tatt vekk fra deler av troverdigheten til oppgaven.

Jeg har også valgt å avgrense studiet til å gjelde bare for øverste divisjon i Norge, og ikke se nedover i divisjoner og til utlandet da dette vil før til for mye data å prosessere.

1.2 Tidligere forskning

Selv om dette temaet har blitt gitt noe oppmerksomhet i media i senere tid (Johannessen 2012), har det i Norge ikke blitt gjort noen studier på dette spesifikke temaet.

Seamus Kelly skrev i 2008 en artikkel som omhandlet rollen til managere i England, hvor synet på høyere utdanning blant managere ble diskutert. Han tar i artikkelen stilling til Webers teorier rundt autoritet og makt. Webers teorier legger frem tre hovedtyper av autoritet og Kelly bruker disse til å vise hvordan autoritet er en viktig del av en managers utøvelse av sin rolle i et lag. Kelly kommer i artikkelen sin frem til at høyere utdanning ikke anses i det hele tatt like mye verdt som tidligere erfaring som spiller (Kelly 2008). Jeg vil benytte meg av flere av de samme kildene som ble nevnt i denne artikkelen.

Neil Carter (2006) har skrevet boka *The Football Manager* som jeg også vil benytte meg av i oppgaven. Carter baserer hovedsakelig forskningen sin på Engelsk fotball, men den er absolutt relevant for situasjonen i Tippeligaen. Norsk fotball har lenge blitt påvirket av hva som skjer på balløya i vest. Studier gjort av Øyvind Larsen, som omhandler innflytelse på trenere og tekstbøker i Norge, beskriver hvordan norsk fotball hele veien har sett til England under utviklingen av sporten og hvordan den drives. (Larsen 2003)

1.3 Innhold

Jeg har lagt opp oppgaven slik at jeg først vil gå gjennom relevant teori og tidligere studier for å sette disse opp mot egen problemstilling.

Påfølgende vil jeg ta for meg metoden jeg har brukt under datainnsamlingsdelen av oppgaven. Når dette er gjort vil jeg vise til resultatene jeg har kommet frem til og diskutere funnene mine opp mot gjeldende teorier, for så å komme med en konklusjon på problemstillingen.

1.4 Problemstilling

Helt konkret er utgangspunktet for oppgaven å kartlegge kompetansenivået blant hovedtrenerne i Tippeligaen de siste ti år. Hvor mange som har akademisk utdanning og hvor mange som fikk stillingen utelukkende basert på tidligere karriere som spiller. Til grunn ligger en hypotese om at trenere med karrierer som profesjonelle spillere vil være i flertall i forhold til trenere med bare akademisk utdanning og annen erfaring.

Problemstillingen min lyder da; Hvem får jobb i Tippeligaen? – et studie av hovedtreneres kompetansenivå de siste ti år.

2. Teori

I dette kapitlet vil jeg starte med å definere sentrale begreper som blir benyttet. Deretter vil jeg gjøre rede for teori og tidligere studier som er gjeldende for oppgaven og vil belyse problemstillingen jeg har fremlagt. For å klare dette har jeg i hovedsak tatt hensyn til Weber (1964, 1968 og 2000) og hans teori som omfatter autoritet og makt, da denne tar stilling til viktige elementer ved lederskap. I en kombinasjon med studier gjort av Kelly vil jeg kunne analysere funnene jeg gjør i datainnsamlingen mot teorier som dekker viktige egenskaper ved en leder av et fotballag. Jeg vil forsøke å vise en sammenheng mellom det jeg tar opp i oppgaven og tidligere arbeider som har blitt gjort rundt lignende temaer.

2.1 Sentrale begreper

2.1.1 Makt og dominans

Weber (1968) definerer *makt* som muligheten for et individ i et sosialt forhold å oppnå sin vilje selv med motstand fra andre.

Da dette er en nokså lite konkret definisjon, og makt kan innebære så mangt, foreslår Weber bruk av *dominans* som et mer definert konsept.

Dominans defineres som ”sannsynligheten for at en spesifikk (eller alle) kommando vil følges av en gitt gruppe mennesker” (Weber 1968, 212).

Knyttet til dominans er faktorer som interesse, tro og lydighet. Weber sier videre at "hver genuine form for dominans vil inneha et minimum av frivillig medgjørighet, eller en interesse for lydighet” (Weber 1968, 212). Disse kan være basert på enten baktanker eller reell aksept.

Eksempler på slik dominans kan være relasjoner mellom foreldre og barn, lærer og elev, eller med hensyn til oppgaven mellom trener/manager og spiller.

2.1.2 Autoritet

Webers (1968) definisjon av *autoritet* er dominans som blir ansett som legitim. At man opplever at dominansen er legitim vil ikke nødvendigvis bety at man føler det er rasjonelt eller rettferdig. Legitimiteten går mer ut på at underordnede aksepterer og adlyder dominansen, samt vurderer den som ønskelig, eller utholdelig i det minste. Altså at dominansen ikke er verdt å utfordre. Autoritet blir dermed en viktig forutsetning som må ligge til grunn for å kunne være en god leder.

Weber (2000) skiller mellom tre idealtyper av legitim autoritet:

1. Tradisjonell autoritet – Skikk og bruk som er helliggjort gjennom uminnelig hevd og vanemessig innstilling på dets opprettholdelse.
Det vil si makt basert på tradisjoner og tanken om at ”det har alltid vært slik”, ikke en persons evner eller kunnskaper. Et eksempel på slik autoritet er for eksempel kongefamilien, hvor makt blir arvet uavhengig av personlige egenskaper.
2. Karismatisk autoritet – Den ualmannelige personlige nådegaves autoritet (karisma), den helt personlige hengivelse og tillitt til åpenbaringer, heroisme, eller andre føreregenskaper hos den enkelte. Dette vil altså si en persons evne til å få andre til å følge seg. Politikere utøver ofte karismatisk autoritet, og skaffer seg makt basert på karismatiske egenskaper.
3. Legal-rasjonell autoritet – Makt i kraft av legalitet, troen på de legale lovers gyldighet og på den saklige kompetanse, som bygges på rasjonalt oppstilte regler. Her vil det si at alle i samme stilling eller posisjon vil ha makt på lik linje med alle andre i samme stilling. Her følges reglene i større grad enn selve lederen.

De tre nevnte idealtypene er såkalt ”rene typer”. Weber (1964) påpeker at alle former autoritet i utgangspunktet er modifikasjoner, tilpasninger og blandinger av disse. ”De rene typer finnes riktignok sjelden i virkeligheten” (Weber 2000, 5).

2.2 Ledelse, autoritet og makt

”Når ledere skal velges, utpekes eller læres opp, kreves det en formening om hvilke egenskaper den bør ha som kan mestre oppgaven. Også i en fotballklubb” (Gammelsæter og Ohr 2002, 152.)

Jeg vil nå se nærmere på hva tidligere forskning sier om lederrollen.

Ledertradisjonen i Norge hevdes å være preget av demokratisk kapitalisme, som vil si at vi til forskjell fra andre land i Europa forventer liten avstand mellom ledere og ansatte. Man ønsker nærhet mellom ledere og befolkning og at lederne skal være ”en av oss” (Gammelsæter og Ohr 2002).

Gammelsæter og Ohr (2002) viser til fire forskjellige modeller for ledelse de hevder er relevante for tradisjoner og utfordringer i norsk fotball, som viser forskjellige leder stiler og hvordan de kan identifiseres. En oversikt over disse og hva de innebærer vises i figuren under.

Fire modeller for ledelse:

	Verdiledelse	Fagledelse	Profesjonell ledelse	Kommunikativ ledelse
Særtrekk	Basert på idealer og verdier, ikke personlige ambisjoner	Overføring av kunnskap og ferdighet til ”lærling”	Ledelse gjennom målsetting og resultatkontroll	Ledelse av kommunikasjonsprosesser og kunnskapsutveksling
Leders motivasjon	Idealer, sosialt fellesskap	Faglig interesse, mestring og utvikling	Måloppnåelse, økonomisk belønning	Stadig læring og forbedring sammen med andre
Leders kvalifikasjon	Troverdighet, engasjement, visjoner, karisma	Fagkunnskap, erfaringsbaser og taus kunnskap	Formell økonomisk-administrativ utdanning	Evner til forhandling, konfliktløsning og kommunikasjon
Organisasjons type	Forening, ideell organisasjon	Laug, profesjonsorg.	Produksjonsbedrift	Kunnskapsorganisasjon

(Gammelsæter og Ohr 2002, 154)

Av disse fire modellene for ledelse vil jeg forholde meg til fagledelse. Innenfor denne ledelsesformen går ledelsesoppgaven, i følge Gammelsæter og Ohr (2002), ut på å overføre sine kunnskaper og tradisjoner videre til neste generasjon. En leder vil stå frem som både læremester og forbilde, i den forstand at treneren ofte selv er tidligere toppspiller. Det forventes at egne kunnskaper og erfaringer skal bringes videre til spillergruppen. Denne kunnskapsoverføringen skjer i selve utførelsen av arbeidet, og spillerne overtar fagets idealer i tillegg til de ”tause” kunnskapene som vilje, konsentrasjon, tålmodighet og samhold. Denne formen for læring tar hovedsakelig sted på treningsfeltet, ikke i et klasserom (Gammelsæter og Ohr 2002).

Weber (1964) hevder at all makt er avhengig av tro på dens legitimitet for å stabiliseres. Han identifiserte som nevnt tre idealtyper legitim autoritet. Av disse tre autoritetstypene har jeg valgt å fokusere på tradisjonell autoritet, da den gjør seg mest gjeldende i sammenheng med min problemstilling.

Tradisjonell autoritet baseres altså på respekt for gamle regler og skikker, samt en følelse av at man gjør ting på en viss måte fordi ”det alltid har blitt gjort slik”. Dette kaller Weber en ”avgjort orientering” (Weber 1964, 75). En person adlyder altså ”kulturelle reflekser”. En annen måte å si det på er sosial handling på refleks. I sammenheng med oppgaven kan man si at en trener har makt og autoritet fordi det er slik tilstanden i klubben er og ”alltid” har vært.

Mitt valg av fokus på såkalt tradisjonell autoritet vil altså ikke si at teorien er identisk med faktorene Weber (2000) bruker i sin definisjon, men en modifisert variant, tilpasset min problemstilling. Det kan også fort dukke opp elementer som passer bedre i en av de andre autoritetstypene. Det er vel ikke tvil om at karisma også er en avgjørende faktor for hvor bra leder en fotballtrener er. Er man helt uten karisma vil det være vanskelig å vinne over garderoben. Det var nå nylig flere saker i media angående akkurat dette, og betydningen av å ha kontroll over garderoben. Både Nettavisen og Tv2 har for eksempel dekt saken som omhandler David Moyes og problemene han har opplevd i Manchester United, der begge skriver hvordan han har ”mistet garderoben” (Johannessen 2014 og Goffeng 2014).

En leders krav til autoritet hviler ikke på formelle kvalifikasjoner. En tradisjonell leder utøver ”personlig autoritet, som han nyter på bakgrunn av sin tradisjonelle status” (Weber 1964, 341-345).

Penn (2002 i Kelly 2008) støtter dette og argumenterer for at en managers autoritet er i hovedsak ”karismatisk”. Selv om Penn bruker karisma-begrepet løst er poenget hans at det er personligheten og ”mytologien” rundt ham som gir manageren autoritet.

Weber (1964) sier også at det er typisk for en tradisjonell leder å velge ansatte basert på det faktum at de er personlige ”favoritter”. Folk som har en tilknytning til ledelsen ved personlig vennskap og lojalitet. Slike valg gjøres gjerne i stedet for å gå gjennom ansettelsesprosessen å ta et valg basert på tekniske kvalifikasjoner.

Dette argumentet kan være med på å belyse det faktum at flere tidligere fotballspillere blir en del av trenerstaben i klubber de tidligere har spilt for.

2.3 Manager-rollen

I sin artikkel går Kelly (2008) i dybden av managerrollen i England. Han trekker frem mye tidligere forskning som er gjort på området. Jeg fokuserer på delene av artikkelen som tar for seg kvalifikasjoner som anses som viktig for en manager, og synet på utdanning innenfor fotballen. Kelly (2008) hevder sine funn i oppgaven markerer mangelen på formell utdanning og den utbredte antakelsen innen fotballen at tidligere erfaring som spiller er god nok forberedelse for at en person skal kunne tre inn i en rolle som manager. Han merker seg også at selv om flere aspekter ved ledelse av fotballklubber har opplevd en økende profesjonalisering og byråkratisering, har managerrollen vært svært motstandsdyktig mot disse prosessene. En managers autoritet fortsetter å være tradisjonelt basert, og de tillates en stor grad av autonomi i definisjonen av egne roller. (Kelly 2008).

Carter (2006) sier at en sentral karakteristikk for managerjobben stammer tilbake fra oppstarten på 1800-tallet, nemlig dens tradisjonelle praktiske orientering. Det legges stor vekt på ”learning on the job”, fremfor formell trening og kvalifikasjoner. Det vil si at fokuset verken var eller er på at trenere skal ha høyest mulig utdanning, men at de lærer hvordan ting er når de allerede er ansatt. Erfaring ses på som beste lærdom.

Klubbenes eiere så for seg at spillere ville ha en forståelse for hvordan spillet fungerte, og forstå seg på spillere fra et praktisk synspunkt (Carter 2006).

Denne lange tradisjonen med fokus på ”learning by doing” legger ikke vekt på formelle kvalifikasjoner hos trenere, som relativt enkelt kan vurderes frittliggende, men mer på den personlige erfaringen som innehas av hver enkel trener. Verdien av dette er naturligvis mye vanskeligere å vurdere. (Kelly 2008)

Underforstått i denne vektleggingen på å ”lære i jobben” finnes en ideologi som sier at, selv om prinsippene og teknikkene for ledelse i *industrien* kan klassifiseres og læres gjennom skolering, er ledelse innen *fotball* så forskjellig fra andre industrier at god praksis er umulig å klassifisere eller læres. Hver trener må utvikle sin egen tilnærming og stil basert på personlige erfaringer innenfor fotballen (Kelly 2008).

I sin bok identifiserer Carter (2006) at inntreden til trenerjobber fortsatt var basert på antakelsen om at spillererfaring var den viktigste kvalifikasjonen.

Unsurprisingly, directors continued to believe that practical experience was the best form of preparation for managers (Carter 2006, 107).

Kjerneverdier i fotballen som maskulinitet, aggresjon og vektlegging på det fysiske hevdes å nedgradere viktigheten av formell utdanning som en markør for suksess i idretten (Critchler 1979 i Kelly 2008).

To tidligere Premier League spillere sa følgende i et intervju med Kelly.

I think that it's very, very important, if you have somebody that has played the game at a high level and can get it across, then they can be very, very good. (Kelly 2008, 411)

. . . some fellows [managers] who haven't played the game, they will have pencils and red arrows for this and blue pencils for that, but when you get out there and cross the white line, you need to have played, and it is a help. (Kelly 2008, ibid.)

Det kommer her tydelig frem at spillerne verdsetter trenere med tidligere erfaring som spillere, over trenere som ikke har vært spillere selv. De føler at en trener må vite hvordan det er å være spiller for å kunne være en god leder.

Kelly (2008) fortsetter med å hevde at fysiske, aggressive og maskuline holdninger og atferder tar presedens over akademiske prestasjoner og at det i flere studier kommer frem ugunstige holdninger mot det å oppnå utdanning i profesjonell fotball. "Professional football is a sport in which educational cultural capital is devalued and in which young men tend to disassociate themselves from formal education." (Kelly 2008, 416).

Det kommer altså klart frem i Kellys studier at holdningene innen profesjonell fotball i England er at formell utdanning ikke ses på som en viktig faktor for å oppnå suksess, men at det heller ønskes trenere som har personlig erfaring som tidligere spiller.

"..it is the manager's previous playing experience that is seen as of central importance." (Kelly 2002, 410).

Gammelsæter og Ohr (2002) argumenterer med at den profesjonelle ledelsesmodellen har gjort sitt inntog i norsk fotball. Det vil si at det er forventet at trenere skal ha formell trenerutdanning, men det refereres ikke her til hva synspunktene er på akademisk utdanning i norsk fotball.

2.4 Innflytelse fra England

For å klargjøre hvorfor jeg benytter meg av studier fra fotball i England og vise hvorfor dette er relevant for denne oppgaven, vil jeg referere til Larsen og hans artikkel som viser tydelig at utviklingen i Norsk fotball har blitt påvirket i stor grad av det som skjer i engelsk fotball.

Larsen (2003) viser til at utviklingen av fotball i Norge fikk en mer profesjonell tilnærming på 60-tallet. Trenere fikk på denne tiden økt innflytelse ved flere sider av klubbens drift, samtidig som de samme tendensene kom til syne i England. Alf Ramsey ble da den første landslagstreneren som tok full kontroll over laget. Tidligere hadde spillere og andre i støtteapparatet vært sentrale når det kom til taktikk, treninger og laguttak.

Engelske Allen Wade får mye av æren for at utdanningen av norske trenere gjennomgikk en radikal endring. Han publiserte boka "The F.A. Guide to Training and Coaching" i 1967 (Larsen 2003). Hans ideer viste seg å være betydelig for den vitenskapelige utviklingen av norsk fotball. Det argumenteres for at det til i dag baseres treningskurs i Norge på bakgrunn av Wade's forståelse av fotball og hans læringsmetoder (ibid).

3. Metode

I dette kapitlet vil jeg gjøre rede for hvordan jeg gikk frem for å samle inn data, hva jeg var ute etter å finne ut og hvorfor jeg brukte de fremgangsmåtene jeg gjorde. Jeg vil begrunne metodevalget basert på vitenskapsteoretisk forankring. Først og fremst vil jeg utføre en redegjørelse for den tradisjonelle inndelingen mellom kvalitativ og kvantitativ metode og hvilken av disse tilnærmingene jeg vil benytte meg av i mine studier. Videre følger en forklaring av forskningsdesign og hvilke valg som må tas i gjennomføringen av en studie. Det vil også tas stilling til eventuelle etiske aspekter som må tas hensyn til i prosessen.

Det vil også gjennomføres en vurdering av validiteten og kvaliteten hos studiene som er gjennomført.

3.1 Kvalitativ og kvantitativ metode

Begge tilnærminger, både kvalitativ og kvantitativ metode, handler i hovedsak om det samme. De handler om innsamling av informasjon (empiri) i hensikt av å løse en bestemt problemstilling (teori). Kvantitativ metode handler om å samle inn og analysere data i form av tall, mens kvalitativ derimot handler om det samme i form av tekst og ord. (Jacobsen 2005, 138.).

Et spørreskjema med lukkede svaralternativer er den vanligste formen for datainnsamling ved bruk av kvantitativ metode for å samle inn primærdata.

Her tvinges enhetene inn i forhåndsdefinerte kategorier, noe Jacobsen (2005) betegner som både svakheten og styrken ved kvantitativ tilnærming.

Kvalitative data er som nevnt tidligere informasjon som er samlet inn i form av ord. De fire vanligste formene for innsamling av slik data er individuelle intervju, gruppeintervju og observasjon for primærdata, samt dokumentundersøkelse for primærdata (Jacobsen 2005). Denne typen datainnsamling går mer i dybden på enhetene enn det en kvantitativ undersøkelse vil gjøre.

Med tanke på problemstillingen og måten oppgaven er lagt opp, ble det mest passende å benytte seg i hovedsak av kvalitativ metode i datainnsamlingsfasen.

Det ble hovedsakelig brukt dokumentundersøkelse som datainnsamlingsmetode i løpet av disse studiene.

Det kan likevel hevdes at det ble brukt elementer fra kvantitativ metode i oppgaven, da funnene ble kartlagt og kategorisert under datainnsamlingen, selv om disse var basert på ord, ikke tall. Det forekom da en såkalt metodetriangulering (Jacobsen 2005). Dette vil si at problemstillingen ble belyst ved hjelp av forskjellige metoder.

3.2 Forskningsdesign

Det gjøres flere valg under utformingen av en metode, og Jacobsen (2005) refererer til fire “problemer” som må løses underveis.

Det første problemet går ut på valget mellom induktiv og deduktiv metode.

Den induktive metoden går ut på å samle inn informasjon først, for så å danne teorier basert på de funn man har gjort (Jacobsen 2005). Deduktiv metode går i motsatt retning og fremgangsmåten her er å skape forventninger om hvordan ting er, for deretter å samle inn informasjon. Deretter settes funnene opp mot forventningene for å se om de stemmer overens (ibid).

Jeg vil i min oppgave benytte meg av deduktiv metode. Bakgrunnen for dette valget er at selv om det ikke er gjort tidligere studier av dette temaet i Norge, har jeg dannet meg forventninger og en hypotese rundt utfallet av oppgaven. Som nevnt i oppgaven har temaet fått noe dekning i media, og det eksisterer en generell oppfatning om temaet som vil bli undersøkt i oppgaven. Det finnes teorier som dekker liknende tema i England, og som beskriver lederforhold generelt.

Det andre problemet som oppstår er valget mellom individualisme og holisme.

Den individualistiske tilnærmingen ser på et enkeltindivid som den eneste fornuftige enheten for analyse og at alle fenomener kan forstås basert på enkeltindividers motiver og atferd (Jacobsen 2005). En holistisk tilnærming er basert på at fenomener forstås i et komplekst samspill mellom enkeltindivider og en spesifikk sammenheng de er del av (ibid). En del av denne tilnærmingen er at en og samme person kan opptre forskjellig avhengig av situasjonen de befinner seg i. Her falt det meg naturlig å følge en holistisk tilnærming til oppgaven. Selv om mitt fokus er på de enkelte trenere som individer, er de også satt i en spesifikk sammenheng ved at alle har vært i rollen som hovedtrener i Tippeligaen de siste ti år.

Metodens tredje problem er valget mellom nærhet og distanse.

Ideelt sett skal forskeren ikke la seg påvirke av forskningsopplegget på noen som helst måte, og det bør være et skille mellom forsker og fenomenet som undersøkes. Målet er at andre skal kunne komme frem til samme resultat, det vil si at forskningen er ”reproduserbar” (Jacobsen 2005). På grunn av dette vil det være mest naturlig for meg å velge distanse foran nærhet. Jeg vil ikke ha vansker med å ta avstand fra forskningen og dette vil gjøre at oppgaven blir løst på en mest mulig objektiv måte. Funnene vil da også være mer troverdige og enklere å replisere.

Det siste problemet i metoden er valget mellom ord og tall, altså hvilken form informasjonen som samles inn skal ha. Dette problemet baserer seg på valget mellom kvalitativ og kvantitativ metode som jeg allerede har dekt i forrige punkt.

3.3 Innsamling av data

Det første som måtte finnes ut når oppgaven ble startet var hvem som hadde vært trener i Tippeligaen de siste ti årene. Det måtte først avdekkes hvilke av lagene som faktisk deltok i Tippeligaen, og jeg tok for meg år etter år systematisk for så å plassere trenerne lagene hadde i perioden. Den mest effektive måten å finne ut dette på var å bruke søk på nettet. Det ble benyttet et par nettsider og deretter fastslått hvilke trenere som hadde vært i hvilke klubber over de ti siste år (Wikipedia og Altomfotball.no). Det har i alt vært 66 hovedtrenere i Tippeligaen de siste år, i totalt 23 forskjellige klubber. En oversikt over disse finnes i vedlegg 1.

Denne formen for datainnsamling innenfor kvalitativ metode betegnes som dokumentundersøkelser (Jacobsen 2005). Jacobsen (2005) nevner tre situasjoner hvor dokumentundersøkelser er godt egnet til datasamling og en av disse er når vi ønsker å få tak i hva mennesker faktisk har sagt og gjort. Jeg var ute etter å avdekke hvem som hadde vært trener for hvilke lag og da var dette den mest effektive måten å komme frem til dette på. Dokumenter skiller seg fra intervjuer ved at de også sier noe om hva folk faktisk har gjort, og de kan derfor ligne mer på en form for observasjon (Jacobsen 2005, 164). Selv om denne typen data er sekundærdata vil den fortsatt være reliable da det er snakk om historiske fakta og ikke synspunkter og meninger som blir avdekket. For sikkerhets skyld, for å sikre troverdigheten til de data som ble samlet inn, brukte jeg to forskjellige nettsteder til å sammenligne funnene mine, og de inneholdt begge samme informasjon.

Da denne informasjonen var kartlagt ble målet videre å finne ut hva slags bakgrunn de enkelte trenerne hadde før de gikk inn i jobben som hovedtrener i Tippeligaen.

Det jeg ville vite noe om var tidligere erfaring som spiller og trener, samt hvorvidt de hadde noen akademisk utdanning.

Fremgangsmåten her ble å finne mest mulig informasjon på nettet da det ville bli for omfattende å skulle kontakte hver enkelt trener. Også på dette området var det mulig å lete seg fram til mye av informasjonen jeg trengte på nett. Jeg brukte sider som LinkedIn, altomfotball og Wikipedia. Ved bruk av denne metoden ble det skaffet en oversikt over samtlige treners tidligere erfaringer innenfor fotballen. Dette gjaldt både som tidligere spillere og trenere. Jeg fikk også kryss-sjekket informasjonen på flere av klubbens hjemmesider for å verifisere at kildene var pålitelige. Jeg var til sammen på rundt ti av klubbens hjemmesider for å dobbeltsjekke informasjonen.

Når det kom til informasjon rundt trenernes akademiske utdanning viste denne seg en del vanskeligere å lete seg frem til. Fem av trenerne hadde lagt ut informasjonen personlig på sine LinkedIn profiler, mens informasjonen om ca. 30 trenere ble funnet ved hjelp av Wikipedia. Denne metoden kan kritiseres ved at kilden ikke er den mest troverdige, men det er begrenset med muligheter for å skaffe denne informasjonen da antall enheter ikke gjør det hensiktsmessig å skulle kunne kontakte alle personlig. Jeg ser likevel ingen grunn til at informasjonen som ble funnet skulle være falsk. Før selve søket ble igangsatt ble både NFF og trenerforeningen kontaktet for å forhøre om de kunne sitte på denne typen informasjon, men de hadde ingen oversikt over trenernes utdanning.

Da nettsøk ikke strakk til ble det iverksatt forsøk på å få kontakt med trenere og klubber direkte. Det ble sendt e-mail til samtlige treners respektive klubber, tekstmelding til de jeg kunne finne telefonnummeret til og i noen tilfeller ble det tatt kontakt direkte med trenerne via telefon. En del av kontaktinformasjonen var tilgjengelig via klubbens hjemmesider og på opplysningssiden 1881.no. Denne prosessen var omfattende da det ikke alltid var like enkelt å komme i kontakt med dem man ønsket. Flere av klubbene kviet seg for å gi ut informasjon om sine tidligere/nåværende trenere, eller kunne rett og slett ikke svare på spørsmålet.

Ved å kontakte klubber og trenere direkte ble det avdekt informasjon om ytterligere 21 trenere, i tillegg til de 35 som allerede var funnet ved andre hjelpemidler.. 15 av disse svarte selv personlig på henvendelsen, mens de resterende ble besvart av representanter for klubbene.

For de gjenværende det fortsatt ikke var mulig å oppdrive ble det gjort undersøkelse på sosiale medier. Det ble tatt kontakt med klubbens ”kontoer” på Facebook og Twitter for å se om noen der kunne ha kunnskaper om trenerne. Det ble også stilt spørsmål til personer som hadde et personlig forhold til trenerne. Denne undersøkelsen ga få resultat, men da alle undersøkelser var fullført og det ikke var flere muligheter å benytte seg av var bakgrunnen til 61 av 66 trenere avdekket. Dette vil si at 5 trenere ikke ble tatt med i undersøkelsen. En slik stor prosentandel av populasjonen vil likevel være tilstrekkelig til å kunne gi et svar på oppgavens problemstilling og vil gi et klart bilde på hvordan tilstandene er i Tippeligaen. En fullstendig oversikt over trenere og deres utdanning/mangel på utdanning kan leses i vedlegg 2.

3.4 Forskningsetikk

I følge Jacobsen (2005) har vi tre grunnleggende krav tilknyttet relasjonen mellom forskeren og dem det forskes på som er utgangspunkt for forskningsetikken i Norge i dag. Disse er informert samtykke, krav på privatliv og krav på å bli korrekt gjengitt (Jacobsen 2005, 45).

Forskningsetikk går ut på at man skal vurdere forskningen i relasjon til samfunnets normer og verdier (Jacobsen 2005). Personer som undersøkes skal forstå hva undersøkelsen går ut på og gi sitt samtykke til dette. De skal selvfølgelig også delta frivillig uten noen form for press fra andre.

I min undersøkelse er all informasjon som innhentes offentlig så det er ingen fare for at privatliv krenkes. Dersom personene jeg kontaktet direkte hadde ønsket å holde informasjonen for seg selv, ville jeg selvfølgelig ha respektert dette.

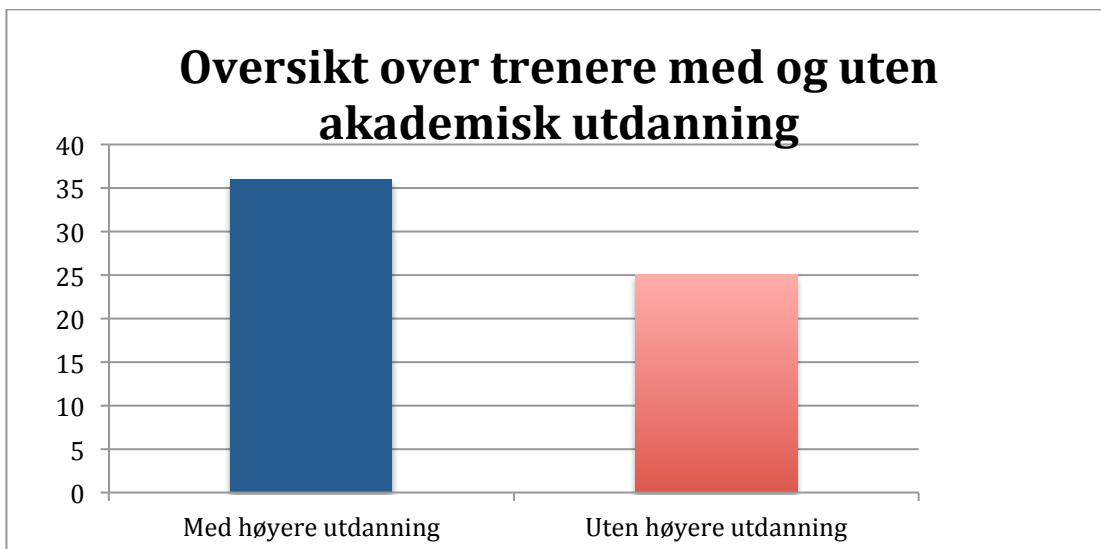
Hensikten med oppgaven er ikke å avdekke ny informasjon om trenerne, men samle inn denne informasjonen og sette den i et perspektiv.

4. Resultat

Studiene i denne oppgaven viser at vi har hatt 66 forskjellige trenere innom Tippeligaen i Norge over de siste ti år fordelt på 23 lag. Detaljert informasjon om hvem som trente i Tippeligaen hvert år, hvilket lag de trente er beskrevet i vedlegg 1. Data som omhandler trenernes tidligere utdanning og erfaring er beskrevet i vedlegg 2. Som nevnt tidligere vil de 5 trenerne som ikke deltok i undersøkelsen bli ekskludert fra videre statistikker og undersøkelser i studiet, og det totale antall som tas stilling til er 61 trenere.

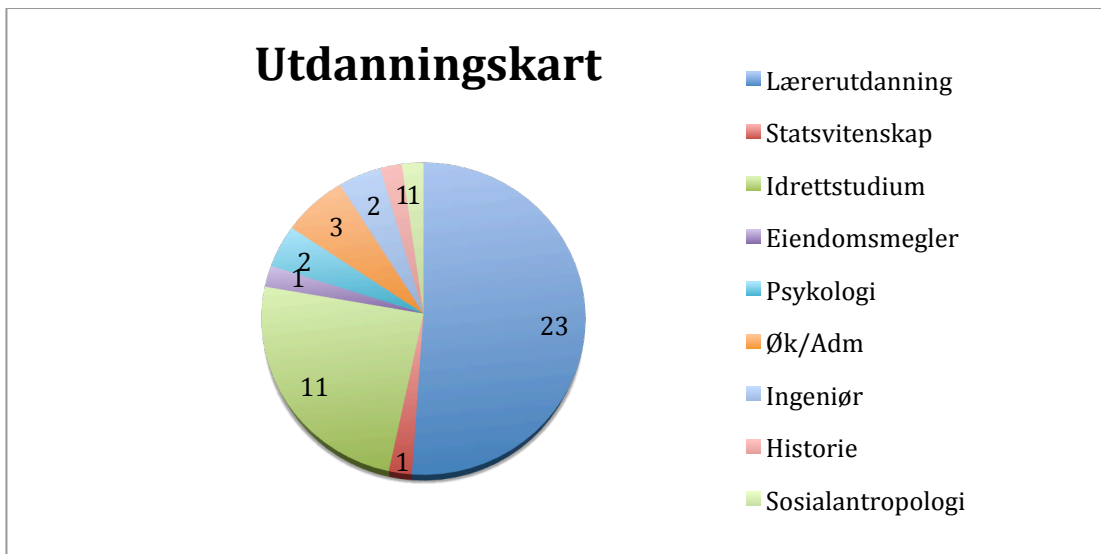
I figur 1 nedenfor vises en oversikt over trenere med og uten akademisk utdanning på høyere nivå. I løpet av studiene ble det avklart at hele 36 av de 61 trenerne har akademisk utdanning, mens det er 25 av trenerne i undersøkelsen som står uten høyere utdanning.

Figur 1 – Oversikt over trenere med og uten akademisk utdanning

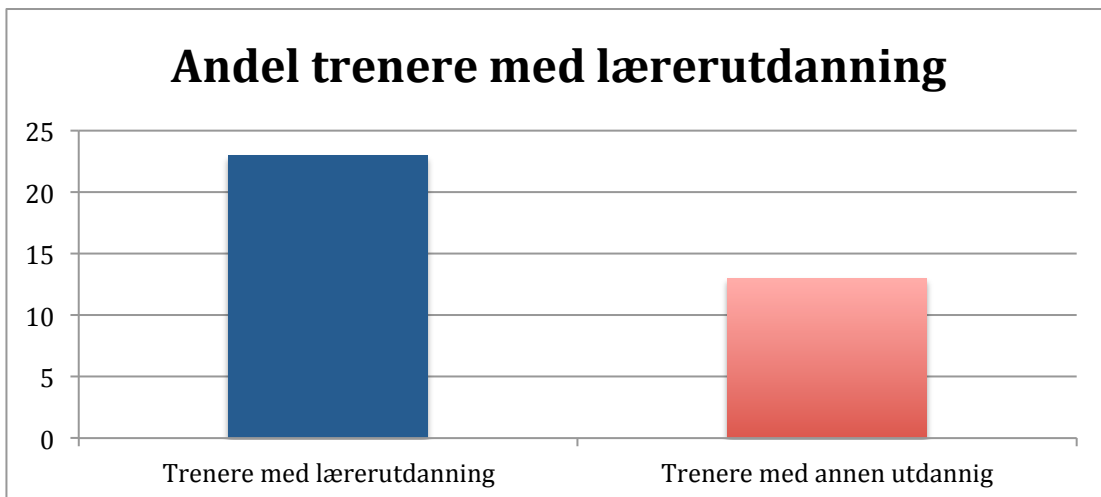
Videre ble det kartlagt hva slags type utdanning hver enkelt trener hadde. I diagrammet på neste side vises en oversikt over de forskjellige utdanningene. Det må her nevnes at enkelte trenere i flere tilfeller har mer enn bare én utdanning å vise til.

Figur 2 - Utdanningskart

De siste ti år i Tippeligaen har altså et betydelig flertall hatt tidligere akademisk utdanning før de ble fotballtrenere. En tendens blant trenere med utdanning som ble tidlig lagt merke til var at, i tillegg til flere med utdanning innenfor idrett, hadde mange tatt lærerutdanning eller liknende pedagogisk utdanning (adjunkt og cand.mag for eksempel). Figur 3 nedenfor viser en oversikt over dette funnet.

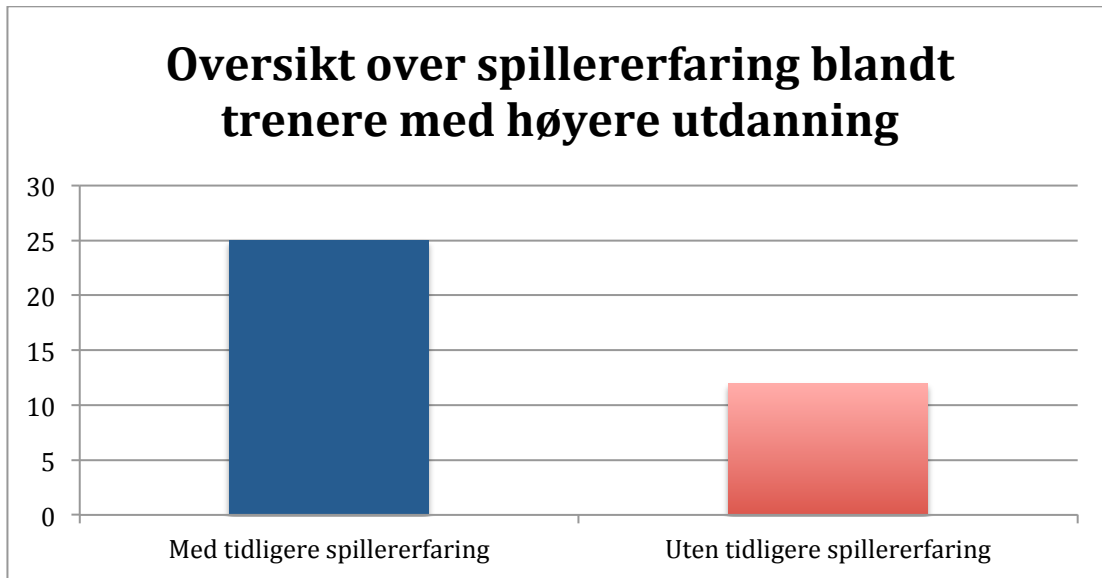
Figur 3 – Andel trenere med lærerutdanning

I figuren på over kan vi se at en stor andel trenere med høyere utdanning valgte å gå veien gjennom lærerutdanning. Hele 23 trenere har denne typen utdanning, mens totalen av annen utdanning blant hovedtrenerne havner på 13 personer. Dette inkluderer utdanninger som ingeniør, psykologi og historie.

Videre i figur 4 kan vi se at blant trenere som har tatt høyere utdanning har 25 av disse tidligere erfaring som spiller på høyt nivå. Antallet trenere som ikke har erfaring som tidligere spiller er helt nede på 12.

Figur 4 – Oversikt over spillererfaring blant trenere med høyere utdanning

Totalt har altså 49 av trenerne i undersøkelsen erfaring som tidligere spiller på høyt nivå. Det var til motsetning bare 11 av trenerne som aldri hadde spilt fotball på høyt nivå. Et nevneverdig funn som stakk seg ut i løpet av studiet som et spesielt unntak var at én av trenerne hadde verken erfaring som spiller eller akademisk utdanning, men bare tidligere erfaring som trener på lavere nivå. Treneren dette gjelder er Roar Johansen som trente Sarpsborg 08 i 2011.

Etter ti fullførte sesonger i Tippeligaen har åtte forskjellige trenere ledet laget sitt til seier i ligaen. Av disse åtte har seks høyere utdanning, mens to har erfaring som tidligere toppspillere. Det interessante her er at av de seks med akademisk utdanning er samtlige utdannet lærer (Deila, Hamrén x2, Jönsson, Mjelde, Tørum, og Per Joar Hansen). Ingen annen utdanning er representert blant trenere som har vunnet tippeligaen i løpet av perioden undersøkelsen strekker seg over. Bare Rekdal og Solskjær (2 ganger) har klart å vinne Tippeligaen av trenerne som ikke har akademisk utdanning å støtte seg på. Det er her også verdt å nevne at alle tre trenerkategorier i undersøkelsen er representert her. Disse kategoriene er som nevnt trenere med tidligere erfaring som toppspiller uten akademisk

utdannelse, trenere med både spillererfaring og akademisk utdannelse, og til slutt, trenere uten spillererfaring med akademisk utdannelse.

Av trenere uten tidligere erfaring som spiller på høyt nivå er det bare Tørum og Hamrén som har klart å vinne Tippeligaen, begge to som hovedtrener for Rosenborg.

Flertallet ligger på trenere med en kombinasjon av tidligere erfaring som toppspiller og høyere utdanning. Fire av åtte trenere som har vunnet Tippeligaen havner innenfor denne kategorien. Man kan argumentere for at dette jevnes mer ut ved at Hamrén og Solskjær har vunnet ligaen to ganger.

5. Drøfting

I dette kapitlet vil det bli sett nærmere på funnene i datainnsamlingen i sammenheng med teorien som benyttes i oppgaven. Det vil drøftes hvorvidt tidligere funn skiller seg fra funn i denne undersøkelsen, eller om tendensene her likner.

Det aller første som ble lagt merke til da datainnsamlingen var fullført var at det var et høyere antall trenere som har akademisk utdanning enn hva som var forventet i forkant. Min antakelse som utgangspunkt i oppgaven var at det ville være stort flertall trenere som hadde tidligere erfaring som toppspiller, noe som viste seg å bli bekreftet. Hele 49 av 66 trenere hadde en slik tidligere erfaring. 25 av disse 49 hadde heller ikke noen akademisk utdannelse tidligere. Dette stemmer overens med Kelly (2008) sin teori om at tidligere erfaring som spiller er kvalifikasjon nok til å kunne bli hovedtrener for et lag i toppdivisjonen. Det kan derimot ikke sies at man er ukvalifisert dersom man ikke har vært spiller tidligere, selv om det kan virke som at slike trenere på en måte blir nedprioritert. Bare 11 av 61 trenere hadde fått jobben uten slik erfaring som spiller. Kelly (2008) nevner her at dette skjer fordi fotballen har en tradisjonell orientering. Fokuset er mer på at man skal lære mens man er i jobben, og dette kan gjøres uten noen form for formell utdanning på forhånd.

Trenere uten spillererfaring må gjerne jobbe seg opp fra et lavere nivå før de kan ta steget opp som trener i Tippeligaen. Når det gjelder tidligere spillere kan man se på Kjetil Rekdal som et godt eksempel. Han har ingen tidligere utdanning, men fikk tillitt som hovedtrener uten tidligere trenererfaring. Dette tyder på at man uansett stiller svakere basert på omdømme når man konkurrerer om en stilling mot kjente spillerprofiler. Her viser også

tidligere studier at utdanning historisk sett blir nedvurdert innenfor fotballens verden. Dette kan være tilfellet fordi spillerne selv verdsetter trenere som har vært spillere selv høyere enn andre. Forskning viser at trenere med spillererfaring nyter mye større tillit blant spillergruppene, som igjen kan være med å påvirke prestasjon (Kelly 2008 og Carter 2006). Molde FK er et godt eksempel på dette. Da Ole Gunnar Solskjær tok over trenerjobben var det tydelig at optimismen var stor i klubben. Han hadde, og har fremdeles, enorm respekt blant alle som er fotballinteressert i Norge. Mange spillere som ble hentet til klubben etter hans ansettelse uttalte at de kom dit fordi de ønsket å spille under nettopp Solskjær.

Da trenerrollen er så vanskelig å definere, og det finnes utallige forskjellige lederstiler (Gammelsæter og Ohr 2002), er det vanskelig å si at noe er viktigere enn annet når det kommer til kvalifikasjoner hos trenere. Det kommer her tydelig frem at tidligere spillere foretrekkes, men de har også nytt størst suksess av trenerne. Når det kommer til seriegull hadde bare to trenere uten slik erfaring vunnet ligaen i denne tiårs perioden, riktignok hadde Hamrén vunnet to ganger. Av trenere uten utdanning har ligaen også blitt vunnet tre ganger. Basert på dette funnet er det umulig å si hva som er best av erfaring og ”utdanning”.

Autoritet er nevnt som en viktig del av lederskap (Weber 64, 68 og 2000). Som tidligere spillere vil det være lettere å skaffe seg respekt blant spillere, noe som igjen vil gi autoritet. Viser igjen til saken om David Moyes, som viser hvor viktig det er å ha spillerne på sin side. Har man ikke det vil autoriteten forsvinne helt.

Dette kan også være med på å forklare hvorfor så mange trenere har lærerutdanning. Ved å lære pedagogikk lærer man hvordan å forholde seg til ”elever” og samtidig videreformidle kunnskap og instruksjoner. Lærerrollen er på mange måter lik situasjonen en trener befinner seg i. Dette viser seg også å være en suksessoppskrift da samtlige trenere med akademisk utdanning som har vunnet gull i Tippeligaen har nettopp lærerutdannelse på sin CV. Jeg påstår ikke her at lærerutdanning er nødvendig for å bli en god fotballtrener, men det er liten tvil om at det kan ha en positiv effekt.

6. Konklusjon

For å konkludere oppgaven ser vi helt klart at trenere med tidligere erfaring som spiller er i flertall i forhold til trenere kun med akademisk utdanning og tidligere trenererfaring fra lavere nivå. Det virker å være lettere å få en fot inn døra når man kan vise til omdømmet som spiller foran andre med akademisk vitnemål.

I forhold til hypotesen i problemstillingen viste det seg at flere trenere enn forventet har akademisk bakgrunn, og mange av disse med pedagogisk utdanning som lærer. Det ansettes altså ikke utelukkende trenere med bakgrunn som spiller, men disse dominerer statistikkene. Høyere utdanning må stort sett kombineres med erfaring fra andre trenerjobber på lavere nivå før man får muligheten til å ta steget opp til tippeligaen.

Mest overraskende var det likevel at såpass mange av de som har vært tidligere spillere også hadde utdanning å støtte seg på. Disse representerte et knapt flertall av trenerne de siste ti år.

Avslutningsvis, for å besvare spørsmålet i problemstillingen, kan man altså få jobb i Tippeligaen uten å ha vært tidligere spiller selv. Når dette er sagt vil dette kreve mer jobb på andre områder innenfor fotballen. Det er generelt mye mer vanlig at man får jobben etter endt spillerkarriere, uavhengig av eventuelle studier som tilleggs bakgrunn.

Fotball har lenge hatt, og vil nok lenge fortsette å ha, et verdisyn som verdsetter det praktiske foran det akademiske.

7. Referanseliste

Bøker:

- Bendix, R. 1962. *Max Weber: An intellectual portrait*. New York: Anchor Books.
- Carter, Neil. 2006. *The football manager: A history*. London: Routledge.
- Gammelsæter, Hallgeir og Ohr, F. 2002. *Kampen uten ball*. Oslo: Abstrakt forlag
- Jacobsen, D. og Thorsvik, J. 2005. *Hvordan gjennomføre undersøkelser. Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 2. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Weber, Max. 1964. *The theory of social and economic organization*. Toronto: Free Press.
- Weber, Max. 1968. *Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology*. New York, Bedminster Press,
- Weber, Max. 2000. *Makt og byråkrati*. 3. utg. Trondheim: Gyldendal Norsk Forlag ASA.

Artikler:

- Kelly, Seamus. 2008. "Understanding the Role of the Football Manager in Britain and Ireland: A Weberian Approach." Vol. 8, No. 4. *European Sport Management Quarterly*.
- Larsen, Øyvind. 2003. "The Influences of Coaches and Textbooks in Norwegian Football 1960-2002". I *Moving Bodies*, no 1, vol 1, s. 116-132.
- Penn, R. 2002. "The management of a football club: A case study of Blackburn Rovers FC." *Soccer Review* (s. 40-45). Leicester: Professional Footballers Association.

Websider

- 1881 opplysningstjeneste. 2014. www.1881.no (Lest 05.05.2014)
- Alt om fotball. 2014. www.altomfotball.no (Lest 13.04.2014)
- Skalleberg, Vivi. 2011. "Derfor lykkes Deila". <http://www.dt.no/godset/derfor-lykkes-deila-1.6576992> (Lest 08.04.2014)
- Goffeng, Simen. 2014. "- Moyes har mistet garderoben. Han må gå nå". <http://www.nettavisen.no/sport/fotball/--moyes-har-mistet-garderoben-han-ma-ga-na/5171963.html> (Lest 17.04.2014)
- Johannessen, Sturla. 2012. "Dette skiller Solskjær og Rekdal fra andre gulltrenere". <http://www.tv2.no/sport/fotball/tippeligaen/dette-skiller-solskjaer-og-rekdal-fra-andre-gulltrenere-3732902.html> (Lest 07.04.2014)
- Johannessen, Sturla. 2014. "Hevder Moyes har mistet garderoben". <http://www.tv2.no/a/5211160> (Lest 17.04.2014)
- Wikipedia. 2014. www.wikipedia.no (Lest 02.04.2014)

Tippeligaen det siste tiåret

En oversikt over deltagende lag i Tippeligaen de 10 siste år, og deres trenere. Jeg har i denne oversikten tatt med alle trenere som styrte klubbene i perioden de var en del av tippeligaen. Det gjelder og eventuelle trenerbytter under sesong.

Markerte trenere/lag er vinnere gjeldende sesong.

2014:	Hovedtrener:	2013:	Hovedtrener:
Aalesund	Jan Jönsson	Aalesund	Jan Jönsson
Bodø/Glimt	Jan Halvor Halvorsen	Brann	Rune Skarsfjord
Brann	Rikard Norling	Haugesund	Jostein Grindhaug
Haugesund	Jostein Grindhaug	Hønefoss	Leif Gunnar Smerud
Lillestrøm	Magnus Haglund	Lillestrøm	Magnus Haglund
Molde	Tor Ole Skullerud	Molde	Ole Gunnar Solskjær
Odd	Dag-Eilev Fagermo	Odd	Dag-Eilev Fagermo
Rosenborg	Per Joar Hansen	Rosenborg	Per Joar Hansen
Sandnes Ulf	Asle Andersen	Sandnes Ulf	Asle Andersen
Sarpsborg 08	Brian Deane	Sarpsborg 08	Brian Deane
Sogndal	Jonas Olsson	Sogndal	Jonas Olsson
Stabæk	Bob Bradley	Start	Mons Ivar Mjelde
Start	Mons Ivar Mjelde	Strømsgodset	Ronny Deila
Strømsgodset	Ronny Deila	Tromsø	Agnar Christensen
Viking	Kjell Jonevret	Viking	Kjell Jonevret
Vålerenga	Kjetil Rekdal	Vålerenga	Kjetil Rekdal
2012:	Hovedtrener:	2011:	Hovedtrener:
Aalesund	Kjetil Rekdal	Aalesund	Kjetil Rekdal
Brann	Rune Skarsfjord	Brann	Rune Skarsfjord
Fredrikstad	Trond Amundsen	Fredrikstad	Tom Freddy Aune
Haugesund	Jostein Grindhaug	Haugesund	Jostein Grindhaug
Hønefoss	Leif Gunnar Smerud	Lillestrøm	Petter Belsvik
Lillestrøm	Magnus Haglund	Molde	Ole Gunnar Solskjær
Molde	Ole Gunnar Solskjær	Odd	Dag-Eilev Fagermo
Odd	Dag-Eilev Fagermo	Rosenborg	Jan Jönsson
Rosenborg	Jan Jönsson	Sarpsborg 08	Roar Johansen
Sandnes Ulf	Asle Andersen	Sogndal	Harald Aabrekk
Sogndal	Jonas Olsson	Stabæk	Jörgen Lennartson
Stabæk	Petter Belsvik	Start	Mons Ivar Mjelde
Strømsgodset	Ronny Deila	Strømsgodset	Ronny Deila
Tromsø	Per-Mathias Høgmo	Tromsø	Per-Mathias Høgmo
Viking	Kjell Jonevret	Viking	Åge Hareide
Vålerenga	Martin Andresen	Vålerenga	Martin Andresen

2010:	Hovedtrener:	2009:	Hovedtrener:
Aalesund	Kjetil Rekdal	Aalesund	Kjetil Rekdal
Brann	Steinar Nilsen	Bodø/Glimt	Kåre Ingebrigtsen
Haugesund	Jostein Grindhaug	Brann	Steinar Nilsen
Hønefoss	Ole Bjørn Sundgot	Fredrikstad	Tom Nordlie/Anders Grönhagen
Kongsvinger	Trond Amundsen	Lillestrøm	Henning Berg
Lillestrøm	Henning Berg	Lyn	Gunnar Halle/Kent Bergersen
Molde	Kjell Jonevret	Molde	Kjell Jonevret
Odd	Dag-Eilev Fagermo	Odd	Dag-Eilev Fagermo
Rosenborg	Erik Hamrén	Rosenborg	Erik Hamrén
Sandefjord	Patrick Walker	Sandefjord	Patrick Walker
Stabæk	Jan Jönsson	Stabæk	Jan Jönsson
Start	Knut Tørum	Start	Knut Tørum
Strømsgodset	Ronny Deila	Strømsgodset	Ronny Deila
Tromsø	Per-Mathias Høgmo	Tromsø	Per-Mathias Høgmo
Viking	Åge Hareide	Viking	Uwe Rösler
Vålerenga	Martin Andresen	Vålerenga	Tor Ole Skullerud/Martin Andresen

2008:	Hovedtrener	2007:	Hovedtrener:
Aalesund	Sören Åkeby/Kjetil Rekdal	Aalesund	Per Joar Hansen
Bodø/Glimt	Kåre Ingebrigtsen	Brann	Mons Ivar Mjelde
Brann	Mons Ivar Mjelde	Fredrikstad	Anders Grönhagen
Fredrikstad	Anders Grönhagen	Lillestrøm	Tom Nordlie
Ham Kam	Arne Erlandsen	Lyn	Henning Berg
Lillestrøm	Erland Johnsen	Odd	Ove Flint-Bjerg
Lyn	Henning Berg	Rosenborg	Trond Henriksen
Molde	Kjell Jonevret	Sandefjord	Knut Tørum
Rosenborg	Erik Hamrén	Stabæk	Jan Jönsson
Stabæk	Jan Jönsson	Start	Benny Lennartsson
Strømsgodset	Ronny Deila	Strømsgodset	Ronny Deila/Dag-Eilev Fagermo
Tromsø	Steinar Nilsen	Tromsø	Steinar Nilsen
Viking	Uwe Rösler	Viking	Uwe Rösler
Vålerenga	Tor Ole Skullerud	Vålerenga	Harald Aabrekk/Petter Myhre

2006:	Hovedtrener:	2005:	Hovedtrener:
Brann	Mons Ivar Mjelde	Aalesund	Ivar Morten Normark
Fredrikstad	Knut Torbjørn Eggen	Bodø/Glimt	Ola Haldorsen
Ham Kam	Frode Grodås/Arne Erlandsen	Brann	Mons Ivar Mjelde
Lillestrøm	Uwe Rösler	Fredrikstad	Knut Torbjørn Eggen
Lyn	Henning Berg	Ham Kam	Ståle Solbakken
Molde	Arild Stavrum	Lillestrøm	Uwe Rösler
Odd	Arne Sandstø	Lyn	Hans Knutsen
Rosenborg	Knut Tørum	Molde	Reidar Vågnes/ Bo Johansson
Sandefjord	Tor Thodesen	Odd	Arne Sandstø
Stabæk	Jan Jönsson	Rosenborg	Per-Mathias Høggmo
Start	Stig Inge Bjørnebye	Start	Tom Nordlie
Tromsø	Steinar Nilsen	Tromsø	Steinar Nilsen
Viking	Tom Nordlie	Viking	Roy Hodgson
Vålerenga	Petter Myhre	Vålerenga	Kjetil Rekdal

2004:	Hovedtrener:
Bodø/Glimt	Øystein Gåre
Brann	Mons Ivar Mjelde
Fredrikstad	Egil Olsen
Ham Kam	Ståle Solbakken
Lillestrøm	Arne Erlandsen
Lyn	Espen Olafsen/Hans Knutsen
Molde	Reidar Vågnes
Odd	Arne Sandstø
Rosenborg	Per Joar Hansen/Ola By Rise
Sogndal	Jan Halvor Halvorsen
Stabæk	Gaute Larsen
Tromsø	Per-Mathias Høggmo
Viking	Roy Hodgson
Vålerenga	Kjetil Rekdal

Tippeligatrenerne, perioden 2004-2014: Erfaring og utdanning.

Deles inn i tre kategorier

1. Trenerne med spillererfaring fra høyt nivå (minimum tilsvarende tippeliga) og ingen akademisk utdanning.
2. Trenerne med spillererfaring fra høyt nivå i tillegg til akademisk utdanning.
3. Trenerne uten spillererfaring på høyere nivå, med akademisk utdanning og trenererfaring.

(Trenererfaring er basert på erfaring før tiltrådt stilling i tippeligaen.)

Kategori 1: Spillererfaring fra høyt nivå uten akademisk utdanning (24 stk)

- **Anders Grönhagen (Fredrikstad)** – Spillererfaring: GIF Sundsvall og Djurgården.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: GIF Sundsvall, IFK Sundsvall, Djurgården, Elfsborg og Brommapojkarna.
- **Arne Erlandsen (Ham Kam, Lillestrøm)** – Spillererfaring: Lillestrøm, Djurgården og Strømsgodset.
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Bærum
- **Arne Sandstø (Odd)** – Spillererfaring: Brann, Hertha Berlin, Tennis Borussia Berlin, Lillestrøm og Odd.
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Odd.
- **Bo Johansson (Molde)** – Spillererfaring: Kalmar og Lindsdals IF.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Kalmar, Östers, FK Jerv, Panionios (Hellas), Islands landslag, Silkeborg, HJK Helsinki, Kalamata, Danmarks landslag og IFK Göteborg.
- **Brian Deane (Sarpsborg 08)** – Spillererfaring: Doncaster, Sheffield United, Leeds, Benfica, Middlesbrough, Leicester, West Ham, Sunderland og Perth Glory.
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Sarpsborg 08

- **Erland Johnsen (Lillestrøm)** – Spillererfaring: Moss, Bayern München, Chelsea, Rosenborg og Strømsgodset.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Moss og Follo, assistenttrener i Strømsgodset.
- **Gunnar Halle (Lyn)** – Spillererfaring: Lillestrøm, Oldham, Leeds, Bradford og Wolverhampton.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Aurskog/Finstadbru, assistenttrener i Lillestrøm, Viking og Lyn.
- **Harald Aabrekk (Sogndal, Vålerenga)** – Spillererfaring: Sogndal og Brann.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Eid, Sandane og Stryn. (Tok over Sogndal første gang i 1990).
- **Henning Berg (Lillestrøm, Lyn)** – Spillererfaring: Vålerenga, Lillestrøm, Blackburn, Man United og Rangers.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Lyn.
- **Jan Halvor Halvorsen (Bodø/Glimt, Sogndal)** – Spillererfaring: Brann, Start, Hertha Berlin, Århus, Sogndal og Rosenborg.
Utdanning: Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Byåsen og Start.
- **Jonas Olsson (Sogndal)** – Spillererfaring: IFK Göteborg.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: IFK Göteborg.
- **Jostein Grindhaug (Haugesund)** – Spillererfaring: Haugesund.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Åkra IL.
- **Kent Bergersen (Lyn)** – Spillererfaring: Lyn, Rosenborg, Vålerenga, Raith Rovers, Panionios, Strømsgodset, Stockport, Moss og Fredrikstad.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Drøbak-Frogn og Bodø/Glimt.
- **Kjetil Rekdal (Aalesund, Vålerenga)** – Spillererfaring: Molde, Mönchengladbach, Lierse, Rennes, Hertha Berlin, Vålerenga.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Vålerenga.
- **Ole Bjørn Sundgot (Hønefoss)** – Spillererfaring: Molde, Oldham, Bradford, Lyn og Hønefoss
Ingen høyere utdanning.

Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Hønefoss

- **Ole Gunnar Solskjær (Molde)** – Spillererfaring: Molde, Man United.
Ingen høyere utdanning. (Et år på BI)
Trenererfaring: Manchester United reservelag.
- **Ove Flindt-Bjerg (Odd)** – Spillererfaring: Aab, Wacker Innsbruck, Karlsruhe, San Jose Earthquakes, Vöest Linz, Nørresundby og Danmarks landslag.
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Urawa Red Diamonds, Casino Bregenz, OBI Wörgl og Klaksvik.
- **Patrick Walker (Sandefjord)** – Spillererfaring: Gillingham, Bohemians, Häcken og GIF Sundsvall.
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Varberg, Kalmar, GIF Sundsvall og Örebro.
- **Petter Belsvik (Lillestrøm, Stabæk)** – Spillererfaring: Molde, Ham Kam, Start, Aalborg, Southend, Stabæk, Austria Wien, Rosenborg, Vålerenga og Lillestrøm.
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Assistenttrener i Stabæk og Lillestrøm.
- **Rikard Norling (Brann)** – Spillererfaring: Brommapojkarna (bare 4 kamper, måtte legge opp pga skade).
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Bele, AIK, Väsby, GIF Sundsvall, Assyriska og Malmö.
- **Steinar Nilsen (Brann, Tromsø)** – Spillererfaring: Tromsø, AC Milan og Napoli.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Tromsø.
- **Stig Inge Bjørnebye (Start)** – Spillererfaring: Kongsvinger, Rosenborg, Liverpool, Brøndby og Blackburn.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Assistenttrener for det Norske landslaget.
- **Trond Henriksen (Rosenborg)** – Spillererfaring: Rosenborg.
Ingen høyere utdanning
Trenererfaring: Rosenborg juniorlag og assistenttrener i Rosenborg.
- **Uwe Rösler (Lillestrøm, Viking)** – Spillererfaring: Nürnberg, Man City, Kaiserslautern, Tennis Borussia Berlin, Southampton, West Brom Albion, Unterhaching og Lillestrøm.
Ingen høyere utdanning.
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Lillestrøm.

Kategori 2: Spillererfaring fra høyt nivå og akademisk utdanning. (25 stk)

- **Arild Stavrum (Molde)** – Spillererfaring: Besiktas, Aberdeen, Molde, Brann, Stabæk og Helsingborg.
Utdanning: Nord-amerikakunnskap (grunnfag), mellomfag Statsvitenskap og Nordisk mellomfag.
Trenererfaring: Bærum.
- **Asle Andersen (Sandnes Ulf)** – Spillererfaring: Viking, Bryne, Haugesund, Sandnes Ulf.
Utdanning: Lærerutdanning
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Sandnes Ulf.
- **Benny Lennartsson (Start)** – Spillererfaring: Örebro, Fulham og FC Monthey.
Utdanning: Lærerutdanning (Også jobbet i praksis som lærer)
Trenererfaring: FC Monthey, Örebro, IFK Sundsvall, Sverige U-21, Viking, Norge U-21, Lyngby og Bristol City.
- **Egil Olsen (Fredrikstad)** – Spillererfaring: Østsidan, Vålerenga, Sarpsborg, Frigg og Hasle løren.
Utdanning: Hovedfag Idrett ved NIH.
Trenererfaring: Frigg, Hasle-Løren, Østsidan, Fossum, Frigg, Norge U-19,21 og 23, Lyn, Aalesund, Vålerenga, Norges Landslag og Wimbledon.
- **Espen Olafsen (Lyn)** – Spillererfaring: Tromsø IL.
Utdanning: Lærerutdanning , hovedfag fotball ved NIH og bachelor i sosialantropologi.
Trenererfaring: Juniortrener i Lyn.
- **Frode Grodås (Ham Kam)** – Spillererfaring: Sogndal, Lillestrøm, Chelsea, Tottenham, Schalke 04, Racing Santander og Hønefoss.
Utdanning: Grunnfag Idrett og Lærerutdanning.
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Ham Kam.
- **Ivar Morten Normark (Aalesund)** – Spillererfaring: Stade Francais, Bodø/Glimt og Brann.
Utdanning: Lærerutdanning.
Trenererfaring: Gevir Bodø og Alta IF.
- **Jan Jönsson (Aalesund, Rosenborg, Stabæk)** – Spillererfaring: Halmstad
Utdanning: Lærerutdanning, også jobbet i praksis som lærer.

Trenererfaring: Ljungskile og Landskrona, assistenttrener i Sanfrecce Hiroshima og Vissel Kobe.

- **Kjell Jonevret (Molde, Viking)** – Spillererfaring: Brommapojkarna, AIK, Viking og Vasalund.

Utdanning: Eiendomsmegler

Trenererfaring: Brommapojkarna, Sirius, Västerås, Café Opera og Djurgården.

Assistent i Vasalund og AIK.

- **Knut Torbjørn Eggen (Fredrikstad)** – Spillererfaring: Rosenborg

Utdanning: Lærerutdanning.

Trenererfaring: Aalesund og Moss. Assistenttrener i Rosenborg.

- **Leif Gunnar Smerud (Hønefoss)** – Spillererfaring: Lillestrøm, Viking, Mandalskameratene og Lyn.

Utdanning: Psykologi (Idrett og klinisk) og studert ved NIH.

Trenererfaring: Viking Juniorlag, Mandalskameratene og assistenttrener for Norges damelandslag.

- **Martin Andresen (Vålerenga)** – Spillererfaring: Moss, Viking, Stabæk, Wimbledon, Molde, Blackburn, Brann, Vålerenga, Follo.

Utdanning: Studerte ulike fag ved BI.

Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Vålerenga.

- **Mons Ivar Mjelde (Brann, Start)** – Spillererfaring: Brann, Bryne, Lillestrøm, Austria Wien og Sogndal

Utdanning: Lærerutdanning.

Trenererfaring: Assistenttrener i Brann.

- **Ola By Rise (Rosenborg)** – Spillererfaring: Rosenborg

Utdanning: cand.mag/Lærer (Psykologi, historie og Norsk)

Trenererfaring: Assistenttrener i Rosenborg

- **Ola Haldorsen (Bodø/Glimt)** – Spillerhistorie: Moss og Bodø/Glimt.

Utdanning: Ingeniørutdanning

Trenererfaring: IL Bølgen og assistenttrener i Bodø/Glimt.

Per Joar Hansen (Aalesund, Rosenborg) – Spillererfaring: Rosenborg og Strindheim.

Utdanning: Cand.mag/Adjunkt

Trenererfaring: Strindheim, Byåsen, Varden og GIF Sundsvall.

- **Per-Mathias Høgmo (Tromsø, Rosenborg)** – Spillererfaring: Tromsø og IFK Norrköping.

Utdanning: Doktorgrad i fotball og lærerutdanning

Trenererfaring: Gratangen, Tromsdalen, Flere landslag på ungdomsnivå, Norges damelandslag, Fossum og Moss. Trente Tromsø en sesong i 1992.

- **Reidar Vågnes (Molde)** – Spillererfaring: Hødd og Aalesund.
Utdanning: Lærerutdanning.
Trenererfaring: Norges U20 jenter, Hareid, Hødd og assistenttrener i Molde.
- **Ronny Deila (Strømsgodset)** – Spillererfaring: Urædd, Odd, Viking og Strømsgodset.
Utdanning: Lærerutdanning
Trenererfaring: Assistenttrener i Strømsgodset
- **Roy Hodgson (Viking)** – Spillererfaring: Crystal Palace, Tonbridge Angels, Gravesend & Northfleet, Maidstone Utd, Ashford Town, Berea Park og Carshalton Athletic.
Utdanning: Studerte ved John Ruskin College (da kalt Grammar School).
Trenererfaring: Halmstad, Bristol City, Oddevold, Örebro, Malmö, Neuchâtel Xamax, Sveits landslag, Inter Milan, Blackburn, Grashoppers, FC København, Udinese og Forente Arabiske Emirater landslag.
- **Ståle Solbakken (Ham Kam)** – Spillererfaring: Ham Kam, Lillestrøm, Wimbledon, Aalborg og FC København.
Utdanning: Lærerutdanning.
Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring før han tok over Ham Kam.
- **Sören Åkeby (Aalesund)** – Spillererfaring: Hammarby og Essinge.
Utdanning: Studerte ved Bäckängsgymnasiet i Borås, Sverige
Trenererfaring: Essinge, Örby, Gröndal, Älvsjö, Djurgården, Nacka, Östersund, Aarhus, Malmö og assistenttrener i AIK.
- **Tom Freddy Aune (Fredrikstad)** – Spillererfaring: Fredrikstad, Sogndal og Sarpsborg.
Utdanning: Lærerutdanning.
Trenererfaring: Fredrikstad Juniorlag, Lisleby, Kvik Halden og assistenttrener i Fredrikstad.
- **Tor Ole Skullerud (Molde, Vålerenga)** – Spillererfaring: Kongsvinger.
Utdanning: Lærerutdanning – adjunkt m/opprykk ved HiO.
Trenererfaring: Ullern og Bærum.
- **Åge Hareide (Viking)** – Spillererfaring: Hødd, Molde, Man City og Norwich.
Utdanning: Revisor, praktisk pedagogikk.
Trenererfaring: Molde, Helsingborg, Brøndby, Rosenborg, Norges landslag og Örgryte. (Molde og RBK før 2004).

Kategori 3: Ingen spillererfaring fra høyt nivå, men trenererfaring og akademisk utdanning. (11 stk)

- **Agnar Christensen (Tromsø)** – Trenererfaring: Grovfjord IL og Medkila IL Damelag, Assistenttrener i Tromsø IL.
Utdanning: Lærerutdanning
- **Bob Bradley (Stabæk)** – Trenererfaring: Flere universitetslag, Chicago Fire, MetroStars, Chivas, USAs og Egypts landslag.
Utdanning: Historie (Princeton) og Sport Management (Ohio University).
- **Erik Hamrén (Rosenborg)** – Trenererfaring: Enköping, Väsby, Brommapojkarna, Vasalund, Degerfors, AIK, Örgryte og Aalborg.
Utdanning: Lærerutdanning (Idrettslærer).
- **Dag-Eilev Fagermo (Odd, Strømsgodset)** – Trenererfaring: Skarphedin, Pors Grenland og Notodden.
Utdanning: Mastergrad i Idrett og Økonomi.
- **Gaute Larsen (Stabæk)** – Trenererfaring: Ullern, assistent i Stabæk.
Utdanning: Lærerutdanning
- **Knut Tørum (Rosenborg, Sandefjord, Start)** – Trenererfaring: Kolbotn og Moss, assistenttrener for damelandslaget og Stabæk.
Utdanning: Trenerutdanning fra NIH. Lærerutdanning.
- **Petter Myhre (Vålerenga)** – Trenererfaring: Skjetten og assistenttrener i Vålerenga.
Utdanning: Pedagogikk, kultur og idrettsforvaltning ved NIH.
- **Tom Nordlie (Fredrikstad, Lillestrøm, Start, Viking)** – Trenererfaring: Flere klubber på lavere nivå i Norge inkl. Bærum (1.Div), Skjetten, Lørenskog og Strømmen (alle i 2.Div).
Utdanning: Master ved NIH, Lærerutdanning.
- **Tor Thodesen (Sandefjord)** – Trenererfaring: Lyn (keepertrener), Asker damelag, Vålerengen (keepertrener), Estland U18, Norheimsund og assistenttrener for Estland, FC Flora og Brann.
Utdanning: Cand.Mag. i Idrett fra NIH.
- **Trond Amundsen (Fredrikstad, Kongsvinger)** – Trenererfaring: Santos U21, Kongsvinger (trener) og Løv-Ham
Utdanning: Kjemingeniørutdanning
- **Øystein Gåre (Bodø/Glimt)** – Trenererfaring: Ingen tidligere erfaring funnet.
Utdanning: Lektorutdanning med hovedfag ved Idrettshøgskolen.

NB! Av alle trenere i undersøkelsen fant jeg bare én som verken hadde erfaring fra høyere nivå (både trener og spiller), eller høyere utdanning.

- **Roar Johansen (Sarpsborg 08)** – Trenererfaring: Aldersbestemte lag i Rygge, assistenttrener i Råde, Junior og keepertrener i Moss, trener for aldersbestemte jentelandslag.

Utdanning: Ingen høyere utdanning

Trenere jeg ikke avdekket utdanningsinformasjon om. (5 stk)

Hans Knutsen (Lyn) – Trenererfaring: Follo, Kongsvinger, Asker og assistenttrener for damelandslaget.

Utdanning: [sendt mail og sms](#)

Jörgen Lennartsson (Stabæk) – Trenererfaring: Östers U-20, Helsingborg U-20 og assistenttrener, Häcken, Sveriges U-17 og U-21.

Utdanning: [sendt mail](#)

Kåre Ingebrigtsen (Bodø/Glimt) – Spillererfaring: Rosenborg, Man City, Strømsgodset og Lillestrøm.

Utdanning: [sendt sms og mail](#)

Trenererfaring: Ranheim og assistenttrener i Rosenborg.

Magnus Haglund (Lillestrøm) – Trenererfaring: Stafsinge, Laholm og Elfsborg.

Utdanning: [sendt mail](#)

Rune Skarsfjord (Brann) – Spillererfaring: Lyn og Moss.

Utdanning: [sendt mail](#)

Trenererfaring: Haugesund, assistenttrener i Rosenborg og Brann.

..66 forskjellige trenere på 10 år i 23 klubber.